

Date du document : 21/01/2021

**COMMENTAIRES DES REGULATEURS REGIONAUX SUR LE
CONTRAT ENTRE LE GRD ET LE FSP DANS LE CADRE DE LA
LIVRAISON DE SERVICES DE FLEXIBILITE PAR L'UTILISATION DE
LA FLEXIBILITE D'UTILISATEURS DU RESEAU DE DISTRIBUTION,
LA PRESCRIPTION C8-01 ET LA PROPOSITION D'AMENDEMENT
DE LA C10/11**

1. OBJET

Par courriel daté du 3 décembre 2020, Synergrid soumet, pour approbation, aux régulateurs régionaux :

- son projet de révision du « *contrat entre le GRD et le FSP par l'utilisation de la flexibilité d'utilisateurs du réseau de distribution* » ;
- son projet de révision de la prescription C8-01 relative à la « *Network Flexibility Study pour ma participation des URD à des services de flexibilité* » ;
- un projet d'amendement de la prescription technique C10/11 visant à modifier l'annexe C2.

2. EXAMEN DES PROPOSITIONS DE SYNERGRID

Les régulateurs régionaux sont en mesure d'approuver les documents qui leur ont été soumis. Ils saluent au passage l'effort qui a été consenti pour accélérer les procédures de préqualification, précédemment de nature trimestrielle.

Cette approbation est toutefois assortie des observations suivantes :

2.1. C8-01

2.1.1. Opmerking over hoofdstuk 1 en bijlage 4

Het hoofdstuk 1 van het technisch voorschrift handelt over definities. Daar staat de volgende definitie:

Operationele veiligheidsbeperkingen: *de aanvaardbare operationele limieten: thermische limieten, spanningslimieten en spanningskwaliteit, en kortsluitlimieten*

De term "spanningskwaliteit" werd toegevoegd aan de definitie in vergelijking met de vorige versie van de Nederlandstalige versie van het technisch voorschrift. Tegelijkertijd wordt de bijlage 4 geschrapt die voorbeelden gaf van de criteria van operationele veiligheid.

Artikel 2.3.21 §2 van het TRDE in Vlaanderen zegt:

§2. De elektriciteitsdistributienetbeheerder kan de levering van flexibiliteit tijdelijk beperken als de levering de operationele veiligheid van zijn elektriciteitsdistributienet in het gedrang brengt. De netbeheerder legt de technische criteria vast waaraan voldaan moet zijn opdat sprake kan zijn van het in het gedrang komen van de operationele veiligheid van het elektriciteitsdistributienet. Deze criteria moeten openbaar zijn.

Niet alleen wordt de bijlage met de criteria geschrapt en zijn de criteria dus niet meer transparant noch openbaar. Voor spanningskwaliteit is er niets in het contract FSP-DNB, noch in het technische voorschrift C8/01 iets over opgenomen. Het is de regulatoren daarom ook niet duidelijk hoe beperkingen aan activiteiten van flexibiliteit op voorhand opgelegd zullen worden via simulaties voor spanningsdips en dergelijke. We begrijpen dit wel voor congestieproblemen veroorzaakt door spanningsproblemen. Daarvoor dient echter de term "spanningslimieten". We vinden dat voor spanningskwaliteit zoals problemen met spanningsdips andere procedures dan de NFS-studie kunnen uitgewerkt worden. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door een monitoring¹ te doen van de aansluitingspunten na het melden van een problematiek.

---

¹ Zo beschikt de digitale meter bijvoorbeeld over de functionaliteit om de spanning en de reactieve energie te monitoren.

De regionale regulatoren stellen dan ook dat Synergrid de bijlage met de criteria weer moet toevoegen al dan niet in een aangepaste versie en dat Synergrid:

- Of in dezelfde of in een andere bijlage de criteria voor spanningskwaliteit toevoegt en hoe deze zullen berekend worden in de simulatie van de NFS-studie;
- Of dat Synergrid een monitoringprocedure of gelijkaardig toevoegt aan C8/01 als alternatief voor de NFS-studie vb. groen resultaat maar onder voorwaarde van monitoring bij melden probleem etc.;
- Of de term spanningskwaliteit uit de definitie schrapt.

2.1.2. Opmerkingen over hoofdstuk 2

In het algemeen vinden de Regionale regulatoren dat voorwaarden voor de NFS-studie beter zouden veralgemeend worden en vermeld in de Bijlage I van het contract FSP-DNB. Door aanpassingen in het contract FSP-DNB kan het dan wel variëren op wie C8/01 exact van toepassing is, maar dat moet het technisch voorschrift zelf niet elke keer worden aangepast zoals de voorgestelde formulering in hoofdstuk 2 nu wel vereist.

De eerste opmerking gaat over de interpretatie van een paragraaf uit § 2 van **C8-01** (lijn 102 tot 109):

“Deze procedure is van toepassing op alle aansluitingspunten die voldoen aan de volgende criteria en waarvan de DNG wenst deel te nemen aan één of meerdere flexibiliteitsproducten:

- *Er moet een aansluitingscontract overeengekomen zijn tussen de DNB en de betrokken DNG of er dient een voldoende geldige offerte tot aansluiting zijn opgemaakt;*
- *Het betreft een netaansluiting met een netspanning > 1 kV;*
- *Het contractueel aansluitingsvermogen moet minimum 100 kVA bedragen;*
- *Het aansluitingspunt dient voorzien te zijn van een AMR meter met tele-opname. .*

Na navraag bij Synergrid van de regulatoren blijkt dat de voorwaarde *“het contractueel aansluitingsvermogen moet minimum 100 kVA bedragen”* ook niet meer geldig is. De voorwaarde voor een NFS-studie staan per flexibiliteitsdienst in de Bijlage 1 van het contract FSP-DNB: aangesloten op een netspanning > 1 kV en beschikken over een kwartiergemeten meter. De regulatoren stellen daarom de volgende aanpassing voor van de paragraaf:

*“Deze procedure is van toepassing op alle aansluitingspunten die voldoen **aan de criteria uit bijlage 1 van de flexibiliteitsdienst van het contract FSP-DNB** en waarvan de DNG wenst deel te nemen aan één of meerdere flexibiliteitsproducten.”*

- ~~*Er moet een aansluitingscontract overeengekomen zijn tussen de DNB en de betrokken DNG of er dient een voldoende geldige offerte tot aansluiting zijn opgemaakt;*~~
- ~~*Het betreft een netaansluiting met een netspanning > 1 kV;*~~
- ~~*Het contractueel aansluitingsvermogen moet minimum 100 kVA bedragen;*~~
- ~~*Het aansluitingspunt dient voorzien te zijn van een AMR meter met tele-opname. .*~~

2.1.3. Opmerking over hoofdstuk 3

Een aantal belanghebbenden geven aan in de publieke consultatie dat de procedure zwaarder wordt gemaakt door de vereiste dat de DNG een apart mandaatformulier moet invullen los van de Grid User Declaration die de TNB opvraagt. Verder vinden de belanghebbenden dat er administratieve barrières bijkomend worden gecreëerd. De regionale regulatoren zien hier geen reden in tot beslissing tot afkeuring, maar willen wel Synergrid oproepen om verder in te zetten op vereenvoudiging en efficiëntie van de procedure. Zo zou

bijvoorbeeld één uniek standaardformulier in te vullen door de DNG voor DNB en TNB samen mogelijks eenvoudiger en efficiënter kunnen zijn dan de huidige voorstellen. We roepen de netbeheerders dan ook op om hierover af te stemmen om een goede oplossing te vinden. Mogelijks kunnen de vereisten van de TNB voor de DNG ook opgenomen worden in het DNB-mandaat?

2.1.4. Opmerkingen over hoofdstuk 5

Au chapitre 5.1, b), les régulateurs régionaux estiment que la formulation « *Pour les qualifications déjà octroyées dans cette zone : Celles-ci restent valides pendant 12 mois suivant la première date-pivot de la zone rouge. Toutefois cette durée de 12 mois n'est valable qu'en l'absence de dispositions particulières précisées dans les conditions spécifiques de participation au Service de flexibilité auquel participe le point de raccordement (et le ou les SDP-F y associés), définies en Annexe 1 du contrat FSP-GRD* » n'est pas parfaitement claire.

Les régulateurs régionaux interprètent cette disposition comme le fait qu'une disposition particulière précisée par le FRP dans les conditions spécifiques de participation au service de flexibilité pourrait remettre en cause, en cours de période de leur validité, les qualifications déjà octroyées dans une zone précédemment verte qui bascule en rouge. Cette disposition semble contradictoire avec l'alinéa suivant qui semble garantir que ne seraient affectées que les nouvelles demandes de qualification: « *Pour les points de raccordement pour lesquels une nouvelle demande de qualification a été introduite : eux seuls risquent d'être limités par la contrainte réseau détectée lors de l'étude NFS* ».

Il serait utile de préciser ce qui est envisagé ici.

Verder hebben de regionale regulatoren ook nog een opmerking over de herevaluatie van de rode zone na de spildatum. Het is uit de tekst van §5.1 niet volledig duidelijk wanneer er een herberekening plaatsvindt van een rode zone:

- In b) derde bullet zegt men: “*deze beperkingen [...] zijn van toepassing zolang het operationele veiligheidsrisico bestaat, [...]*. Hier specificeert men dus niet dat er een herberekening is na 12 maanden
- In de vorige versie in punt e) vierde bullet stond de herevaluatie van de rode zone 12 maanden na de spildatum expliciet vermeld. Deze bullet werd echter geschrapt in de nieuwe versie.
- In de tabel op pagina p.7 staat: “*Geen enkele invloed tot de volgende spildatum van de rode zone. Vanaf deze datum en elk jaar op dezelfde datum, als de beperking verbonden is aan het flexibiliteitsvolume, wordt dit volume verdeeld over alle flexibele aansluitingspunten [...]*”. M.a.w. geeft men hier wel aan dat er elke 12 maanden na de spildatum een herberekening is.

De regulatoren vinden de verschillende formuleringen niet duidelijk. Bovendien stelt het TRDE art. 2.3.21 §3 dat “*De beperking van de levering van flexibiliteit, vermeld in voorgaande paragraaf, geldt enkel onder volgende voorwaarden: [...] de beperking geldt voor **afgebakende tijdsvensters, die regelmatig geëvalueerd worden.***”

Het is dus niet alleen belangrijk om duidelijk te vermelden dat elke rode zone 12 maanden na de spildatum geherëvalueerd wordt. Als er in de tussentijd een significante wijziging in deze zone plaatsvindt zoals de aansluiting van een nieuwe netgebruiker met significante afname of de installatie van een bijkomende significantie productie-installatie zou de rode zone sneller moeten geherëvalueerd worden dan de voorgestelde 12 maanden.

De regulatoren stellen daarom voor dat Synergrid dit duidelijk opneemt in § 5.1 op basis van volgend principe:

De rode zone wordt geherëvalueerd 12 maanden na de spildatum of sneller na een significante wijziging in de toestand van het net van de rode zone.

2.1.5. Opmerkingen over hoofdstuk 6

Au chapitre 6 relatif aux dispositions transitoires, la CWaPE observe ce qui semble être une erreur de frappe :
« *Le résultat de la qualification (...) est valide jusqu'au 31/12/2020* »

Les régulateurs régionaux recommandent de prendre en considération une date correspondant à 12 mois après l'entrée en vigueur de la C8-01 par les régulateurs, afin de garantir les périodes de validité en cours.

2.2. Contrat FSP-GRD

2.2.1. Opmerkingen over Artikel 8

L'article 8 relatif à la responsabilité exempt, à moins d'un régime spécifique en vigueur au niveau régional, le GRD de toute indemnisation ou décharge, dans un certain nombre de circonstances, notamment lorsque :

- Une interruption non planifiée empêche l'activation de la flexibilité chez un URD ;
- Une situation de force majeure ou d'urgence – comme déterminée dans le RTDE, y compris l'activation du plan de délestage en cas d'une pénurie d'énergie – empêche l'activation de la flexibilité chez un URD.

Les régulateurs régionaux peuvent dans un premier temps valider cette proposition pour autant qu'aucune pénalité ne puisse être imposée au FSP ou à l'URD pour raison de non disponibilité du service.

In lijnen 310-311 van artikel 8 staat:

“In geval van een weigering om een SDP-F toe te voegen in de Pool van de FSP of bij wijziging van een Pool op aanvraag van de DNB volgens de procedure beschreven in artikel 5;”

In de vorige versie stond er “gegronde weigering”. De regionale regulatoren begrijpen niet goed waarom het woord “gegronde” werd geschrapt. Synergrid motiveert de schrapping ook nergens. De regionale regulatoren suggereren dan ook om dit weer toe te voegen.

In de lijnen 343-346 van artikel 8 staat:

“De FSP vrijwaart de DNB voor elke claim met betrekking tot de inbreuk op de confidentialiteit van de gegevens of op de privacy van de betrokken DNG's, tenzij de inbreuk op de confidentialiteit van die gegevens het gevolg is van een inbreuk door de DNB op de bepalingen van artikel 9 van deze overeenkomst.”

Op zich kunnen de regulatoren deze paragraaf begrijpen, maar we vinden dat dit een wederkerig principe moet zijn. NI. dat de DNB ook de FSP moet vrijwaren van elke claim met betrekking tot de inbreuk van de confidentialiteit etc. De voornaamste reden hiervoor is dat modelcontracten evenwichtig moeten zijn opgesteld voor beide partijen.

2.2.2. Opmerkingen over Bijlage 1: dienstencatalogus: toevoeging van Capaciteitsremuneratiemechanisme (CRM)

De regulatoren merken op dat de specifieke voorwaarden voor deelname aan de flexibiliteitsdienst CRM de deelname van 'dienstleveringspunten voor flexibiliteit' die niet aangesloten zijn op het HS-net, verhinderen. De regulatoren stellen vast dat deze beperking niet gesubstantieerd wordt. De regulatoren stellen daarnaast ook vast dat de werkingsregels van de CRM, zoals voorgesteld door Elia ten tijde van deze beslissing, geen beperkingen opleggen voor de deelname aan de dienst door activa op het distributieniveau, ongeacht het spanningsniveau. Tot slot stellen de regulatoren vast dat Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit krachtens artikel 22.1(h) verplicht dat een capaciteitsmechanisme open staat voor deelname van alle hulpbronnen die de vereiste technische prestaties kunnen verstrekken, met inbegrip van energieopslag en vraagzijdebeheer. Als gevolg vragen de regulatoren aan distributienetbeheerders om de opname van deze beperking als specifieke voorwaarde voor deelname aan het CRM te substantiëren aan de hand van objectieve en meetbare technische redenen, of bij afwezigheid hiervan, zich te engageren tot een concreet stappenplan met als doel om op korte termijn deze beperking binnen de specifieke voorwaarden te verwijderen, zodat alle hulpbronnen op distributieniveau, inclusief degene niet aangesloten op het HS-net, op gelijke basis kunnen deelnemen aan het CRM.

De regulatoren hebben ook nog de volgende opmerkingen:

- Specifieke aansluitingsvoorwaarden waar een aansluitingspunt moet aan voldoen onder het CRM-regime horen thuis in een speciaal addendum aan het aansluitingscontract of aansluitingsreglement en niet in het contract FSP-DNB. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de bullet: *“Bij de prekwificatie moet er minimaal een offerte zijn van de DNB voor het aansluitingspunt. Ten laatste 60 dagen na de veiling moet de offerte voor de aansluiting ondertekend worden”*. Dit kan een eis zijn van de DNB, maar het contract FSP-DNB is niet de geschikte plaats om specifieke aansluitingsvoorwaarden op te leggen. Hiervoor kan de DNB een voorstel van specifieke bijlage van het aansluitingscontract indienen bij de regulatoren.
- Als er afwijkingen op C8/01 voor CRM gelden zoals voorgesteld in punt ii, dan moeten deze als een extra hoofdstuk in het C8/01 worden toegevoegd en niet in het contract FSP-DNB.
- De aanvrager van de NRP krijgt slecht 3 werkdagen om te reageren, terwijl de DNB 5 werkdagen om te antwoorden op de aanvrager. Voor redenen van wederkerigheid en evenwicht wordt er best dezelfde termijn voor beide partijen gegarandeerd: vb. 3 of 5 werkdagen reactietijd voor zowel de aanvrager als de DNB.
- De verwijzing naar compliance met metering vereisten is te vaag. Er moet gespecificeerd worden welke metering vereisten geldig zijn. Dit kan bijvoorbeeld door een verwijzing naar een specifiek document, naar een technisch voorschrift of het technisch reglement, indien van toepassing. De regulatoren kunnen een vage verwijzing niet goedkeuren. Als er nog geen duidelijkheid is over de meetvereisten, dan moet punt iii geschrapt worden.

2.2.3. Opmerkingen over Bijlage 1: dienstencatalogus: toevoeging van flexibiliteitsdienst Transfer of Energy in day-ahead & intraday (ToE DA/ID)

De regels voor energieoverdracht werden op het tijdstip van dit schrijven nog niet goedgekeurd. In alle waarschijnlijkheid zal dit in de loop van 2021 wel het geval zijn, maar de regionale regulatoren stellen voor om aan dit deel van het contract een voorwaardelijkheid toe te voegen dat dit in werking treedt na goedkeuring van de regels door de federale regulator.

De laatste bullet van dit stuk van de bijlage 1 stelt voor ToE DA/ID:

“Als het SDP-F zich in een specifiek circuit van de installatie bevindt (en niet op het hoofd van de installatie), moeten de modaliteiten voor de telling conform zijn met het document C8/02 van Synergrid.”

De regionale regulatoren hebben in hun beslissing over de vorige herziening expliciet gesteld dat C8/02 moet herzien worden om in lijn te zijn met de nieuwe versie van de technische reglementen indien van toepassing², alsook om aan de evoluerende noden van de belanghebbenden te voldoen³. De regionale regulatoren willen Synergrid hier dan ook aan herinneren dat dit technisch voorschrift zo snel mogelijk moet herzien worden. De regionale regulatoren kunnen dan ook enkel voor beperkte tijd de huidige formulering accepteren omdat we begrijpen dat het herzieningstraject van C8/02 in voorbereiding is en weldra zal gestart worden. Indien dit niet het geval zou zijn, dient de tekst te worden aangepast.

De opening van energieoverdracht naar de DA/ID-markt zal voor de eerste keer verplichtingen opleggen aan FRP's die geen netbeheerders zijn vb. evenwichtsverantwoordelijken, alsook mogelijk FSP's die specifiek op deze markten actief zijn. Het is dan ook belangrijk om deze belanghebbenden voldoende te betrekken bij de herziening van C8/02.

2.3. Amendement de la C10/11 (annexe C)

La C10/11 dans sa version actuelle (01/09/2019) offre au producteur le choix entre 3 méthodes pour la détection d'ilotage :

- df/dt (RoCoF) ;
- Saut de vecteur ;
- Activation d'une fenêtre de fréquence plus fine sur base de critères locaux de la tension.

La méthode basée sur le "saut de vecteur" semble entrainer des risques plus élevés au niveau du système car elle est davantage susceptible de s'activer par inadvertance lors de défauts, en-dehors de toute situation d'ilotage.

Pour les nouvelles installations uniquement, les gestionnaires de réseau souhaiteraient donc faire évoluer leurs exigences en la matière, en imposant que tout relais de découplage soit basé sur les 2 autres méthodes de détection d'ilotage. En règle générale, les GRD entendent utiliser en priorité la méthode la plus avancée (Narrow frequency band), et utiliseront l'autre méthode (RoCoF) en "fall-back".

Les régulateurs régionaux peuvent marquer leur accord sur cette proposition pour autant qu'il soit tenu compte des remarques suivantes :

- Il conviendrait tout d'abord de laisser un délai suffisant aux producteurs ayant déjà passé commande pour honorer leurs engagements ; à cet égard, un délai de 2 mois entre la date de la parution de cet amendement et la commande des relais basés sur la technologie "saut de vecteur" paraît suffisant ;
- L'exception 4 prévue à l'article 3 de la C10/11 prévoit :
“Les installations de production d'électricité existantes qui sont adaptées après le 01.11.2019[Date de publication du présent document + 2 mois], endéans les 10 ans après leur première mise en service, et où l'adaptation concerne uniquement le remplacement d'un équipement par un modèle identique ou similaire (pour autant que cela n'ait pas d'impact sur la puissance maximale de l'installation et que les caractéristiques techniques de celle-ci restent au minimum au même

² Vb. Cfr. Artikel 3.2.8 uit het TRDE in Vlaanderen

³ Zie § 3.3. van de bijlage bij BESL-2020-34 "commentaarnota van de regionale regulatoren contract FSP-DNB" : https://www.vreg.be/sites/default/files/document/bijlage_bij_besl-2020-34_contract_fsp-dnb_commentaarnota_regionale_regulators_finaal.pdf

niveau). Dans ce cas, les présentes prescriptions C10/11 ne s'appliquent pas à l'équipement remplacé, à l'exception des paramètres de l'ANNEXE C. Toute modification doit être notifiée par écrit au GRD accompagnée de la documentation nécessaire."

Dans les cas visés ci-dessus et pour autant que les conditions demandées soient remplies, il devrait être autorisé à un producteur de remplacer un relais à l'identique, même s'il est basé sur la technologie "saut de vecteur", notamment afin de pouvoir récupérer le câblage existant. Seuls les paramètres intrinsèques du relais devraient éventuellement être adaptés. Ter ondersteuning van het correct configureren van ontkoppelbeveiligingen die vervangen worden in het kader van hogergenoemde uitzondering lijkt het ons aangewezen dat in Annex C.2 de instellingen ter configuratie van "Vectorsprong" behouden blijven, weliswaar met de aanduiding dat dit enkel van toepassing is voor bestaande systemen of vervangingen in het kader van uitzondering 4 onder Artikel 3.

* *
*